

ΑΘΗΛΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΝΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

ΓΕΩΡΓΟΣ Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΙΣ
ΜΙΧΑΗΛΣ Ε. ΠΡΕΒΕΛΑΚΣ

Εμβάσματα, Ἐπιταγαί
κλπ. πρὸς τὸν κ. Γεώρ.
Ἀνδρουλιδάκην, Καποδισ-
τριαίου 36, Ρέθυμνον
Κρήτης.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ ΤΗ 1 ΜΑΪΟΥ 1924

ΑΡΙΘΜΟΣ 10

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Σ' αὐτὸ τὸ λάκκο τὸ πειὸ πικρὸ
κι' ἀπὸ τὸ μνήμα (εἶν' ἀπὸ πλήξη
κι' ἀπὸνα ἄβουλο στοχασμὸ)
ποῖος μ' ἔχει ῥίξει;

Σ' αὐτὸ τὸ λάκκο τὸ πειὸ βαθύ
κι' ἀπὸ τὸ μνήμα, (γιατὶ 'ναι πάλι
ἀπὸ μιὰ θύμηση ποῦ δὲ σβεῖ)
ποῖος μ' ἔχει βάλλει;

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Γράμματα τοῦ Μιράντα
- 2) Ἀλήθειαι
- 3) Χριστέ, 4) Χριστὸς Ἀνέστη, 5) Μπαύ-
ρον, 6) Ἀνάμνηση, 7) Ὁ Μαθητὴς, 8) Ὁ
Καλλιτέχνης, 9) Ὁ Μικρὸς Γλύπτης 10)
11) Σὲ Σένα Ποιήματα.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΡΑΝΤΑ

ΕΝΑΣ ΘΕΟΣ ΠΑΣΧΕΙ

Στη Μεγάλη κορνίζα της ζωής, πλησιωμένης από χιλιάδες έκδηλώσεις ταπεινότητας δίκαιας ο Πόνος ενός Θεού τίποτα πλά δεν προσθέτει. Ούτε μια Πενελόπη Αόπη.

Ο κόσμος έσυνείθεσε να κινείται, είκοσι τώρα Αιώνες γύρω από το Μεγάλο σπαρτακικό δράμα, χωρίς κινδύνο συγκίνησης και μόνο μερικώς νέες, κηλός ή Μυροφόρες του Ενταξισμού σταλάζουν κάθε χρόνο, το ξανθό κεφάλι του Νιζωραίου με λίγα δάκρυα και με περισσότερα άνοδα.

Η ώραία θυσία που ο Πέριπτος Αιδόλακκος της Αγάπης έπαιζε στο θυσιαστήρι του Παγ.όμιου Έξευγενισμού δεν υγραίνει πλά τ' ανθρώπινα μάτια σκληρά από τη ζωική πύλη και μονάχα που και ποδσε άραια διαστήματα κανένα άμειρο, μαστιγωμένος από πληθωρικό πόνο, που έποτίσθη από την άσχημη πηγή της ανθρώπινης άτελειας άψηλώνει τα μάτια ως εκεί πάνω που ύψωθη ένας υπεράνθρωπος όπως γλύστρησε από τη χαρμότερη κακία του ταπεινού κόσμου. Στο διανοούμενο, ή θυσία του Χριστού, παίρνει τη μεγαλοπρέπεια μις αὐτοθυσία και άσκοπης και καταδικασμένης.

Τό καιό αυτό ύλικό που είναι δημιουργημένος ο Άνθρωπος, από μις φανερό χειροκκία του Δημιουργού, ήταν γνωστό πως δεν έσήκωνε θεραπεία. Ποιός μπορούσε να τό ξέρη, να ξέρη την άγίατρευτη αυτή αρρώστια της Άνθρωπότητος, καθιρώτερα από ένα Μεγάλο Παράτηρητή, από ένα θαυμάσιο φιλόσοφο και τέτολος ύπληξε ο Χριστός. Και όμως άν κι' έτσι ήτο, άν και φανερά ή ανθρώπινη Κακία είναι άγίατρευτη, όμως ο ξανθός άνθρωπος της Αγάπης δεν όλιγοψύχησε. Άτάραχος προχώρησε προς τον θάνατον. Η πολυθόρυβη διδακτική ζωή του που ύπληξε ίληθινά ένα Έπος

έσθυσε σε φρικτό μακρότερο στο όποιον δεν ανεπλήσθη ή Άνθρωπότης. Για πολύ καιρό, ως σήμερα κι' ακόμη γλά πολύ ποζός ξέρει ως πόσο, ή Ένεές που σβύνουν θα μελοδν γλά ένα Χριστό που έσταυρώθη γλά τό Λυτρωμό τ' Άνθρώπινου Γένους μα κινείς πλά μελετητής των Πραγμάτων δεν θάβρη ψάχνοντας στην ώραία αυτή άσκοπ. θυσία κανένα άλλο ύποτέλεσμα έκτος από τη δημιουργία μις «ύπαλληλικής τάξεως» του Κλήρου και άτελειώτων ή διορθώμων κειρίων των Ναών.

Και μονάχα όσοι, άπελπισμένοι από τη ζωή, άηδισμένοι από την φορτικότητα της, κουρασμένοι από τη κενότητα της, μαστιγωμένοι από τις λύπες της, μονάχα αυτοί—οί εκλεκτοί κι' οί όλίγοι, με μις λέξι οί έξαιρετικοί, θ' άνεδαίνουν τις ώρες του θιθότερου ψυχικού συνταραχμού, στο χροσά επικίνδυνο σκαλοπάτι που πάτησαν ο Χριστός για να ξεκοράιη το ξανθό του κεφάλι σε ανακουφιστικά ρόδα των Μυροφόρων, πληγωμένος από άηδία και με την άσκηπη έπιμονή να ξεπλύνη την Άνθρωπότητα από τη λίσση της Κακίας..

Ένας Χριστός πάσχει... Και μόνο οί πανεμμένοι πονάνε τον πόνο του Χριστού αυτού.

ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Η «ΑΘΗΝΑ» εγκαινιάζει από σήμερα μις στήλη στην όποια θα γράφονται σκέψεις και γνώμες μεγάλων συγγραφέων. Η στήλη αυτή είναι άνοιχτή για τον κάθε που θά θελήση να τη συμπληρώνη με καλές κι' ώμορφες ιδέες

Ο πόνος είναι μις πολύ μακρού σιμμή Δέ μπορούμε να τον διαιρέσωμε σ' έποχές. Μπορούμε μονάχα ν' αναγράφωμε τους παροξυσμούς του, και να σημειώνωμε την επανάληψη του. Οπου

δπάρχει πόνος είναι τόπος ιερός. Κάποια μέρα οί άνθρωποι θα καταλάβουν τι θά πη αυτό. Δεν ξέρουν τίποτ' άπ' τη ζωή σου να ΤΟΝ έννοήσουν και φθσεις σάν τη δική του μπορούν να τ' άντιληφθούν.

Τώρα βρίσκω κρυμμένο και βαθειά μεσ' στή καρδιά μου που μου λέει πως τίποτα στή πλάση δεν είναι πλασμένο χωρίς σημασία και λιγώτερ' άπ' όλα ο πόνος.

Τώρα βλέπω πως ο πόνος επειδή είναι ή υπερίατη συγκίνηση άπ' όσες μπορεί να ζαισθανθή ο άνθρωπος είναι και ο τύπος και τό κριτήριο κάθε μεγάλης τέχνης.

(Από τό De Profundis του Osear Wilde

ΧΡΙΣΤΕ!!

(Ο τά σύμπαντα έν τη δρακί περιέχων κιταδέχεται αναρτηθηναι έν ξύλω του σώσαιτόν άνθρωπον...)

Γονατιστοί μπροστά στο Θεό Σου Σταυρό, Χριστέ, κλαίμε...

Και τί κλαίμε; Μήπως τό θάνατό Σου; Όχι! Κλαίμε την κιτάντια μας κλαίμε τό χάλι μας...

Άνοιξες τη μεγάλη σου καρδιά κι' άφισες να χυθή όλη σου ή Θεϊκή αγάπη για μις τους ανθρώπους. Γεννήθηκες, έζησες κι' απέθανες μ' ένα μόνο σκοπό: Να σώσης τον άνθρωπο, διδάσκοντάς τον και δείχνοντάς του τό δρόμο της Άρετής. Όλη σου ή φροντίδα κι' όλη σου ή μέριμνα ήταν αυτή. «Άγαπάτε ίλλήλους» είναι ή άνανεφαλαιωτική περιέληψη της διδασκαλίας σου και σ' ο πρώτος εκτελεστής της.

Τά θεία σου λόγια, Χριστέ, γιατί να μη βρίσκουν και σήμερα άπήχηση στις καρδιές μας; Άνατρέψαμε όλότελα τη διδασκαλία σου,

Τὸ «μὴ μεριμνήσητε τῆ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε, οὐδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσασθε οὐχὶ γὰρ ἡ ψυχὴ πλεον τοῦ σώματος ἐστίν;» ἐμεῖς τὸ ἀνατρέψαμε καὶ στὴ θέσση τῆς ψυχῆς ἐβίλαμε τὸ σῶμα.

Θαυμάζουμε, Χριστέ, τὴ καρτερίᾳ σου! Τάχα δὲ θὰ μπορούσες νὰ ξεφύγης τὸ τρομερὸ μαρτύριο; Δὲ θὰ μπορούσες νὰ ξεφύγης τὸ μαρτυρικὸ Γολγοθᾶ καὶ τὸ βάρος τοῦ Στυροῦ;

Ἴδείτε, ἄνθρωποι, καὶ θαυμάσετε! Ὁ Θεὸς ὁ «περιέχων τὰ σύμπαντα ἐν ὄρατι», ὁ Θεὸς ποῦ ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων προδίδεται ἀπὸ ἄνθρωπον. Καὶ προδίδεται μὲ φίλημα — μὲ τὸ ἔμβλημα τῆς ἀγάπης! Συλλαμβάνεται ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ δικάζεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους. Ὁ Χριστὸς ἡ γιγάντις αὐτῆ καρδίᾳ, ὑπομονετικῶς ἀνέχε-ται τὴ φράση «οὐκ οἶδα ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἐπὶ τοῦ;» Ὁδηγεῖται ὕστερα στὸ Γολγοθᾶ, καὶ ἀντὶ νὰ μνησι-κακίση ἀντὶ νὰ ὀργισθῆ, ἀφίνει νὰ ξεφύγουν ἀπ' τὰ γλυκιά του χεῖλη τὰ λόγια κεῖνα ποῦ οὔτε πώθησαν οὔτε θὰ πωθοῦν ἀπὸ κοινὰ χεῖλη: «Πάτερ, ἄφε; αὐ-τοῦ; οὐ γὰρ οἶδα τι ποι-οῦσι....»

Καὶ ἐμεῖς; τῆμερα, ξε-φεύγοντα; γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπ' τὴ ἐπίγεια, ἀφίνομε τὴ ψυχὴ μας νὰ πετάξῃ ψηλά, καὶ μὲ τὸ νοῦ ἐρχόμεστε-κοντὰ σὲ σένα, ποῦ δημιου-ργεῖς, ποῦ ἐμπνεῖς; τὸ ποι-ητῆ νὰ σοῦ ψάλλῃ:

Χριστέ, ποῦ τὸ μαρτύριο σου ἢ λαμπάδα τὸ χουσῶνει, καὶ ὁ μνημένος ὁ ἀνθὸς τῆς λεμονιάς τὸ ζῶνει, Σκύφτω, φιλῶ Σου τ' ἄχραντα τρισάγια ποδάρια καὶ τὰ στολίζω ὁ ἀμαρτωλὸς μὲ στίχους.... γιὰ τροπάρια!

(Γ. Γεωρβασάκης)

Γονατιστοὶ μπροστὰ στὸ θεὸ σου Στυροῦ, Χριστέ, κλαῖμε...

Καὶ τί κλαῖμε; Μήπως τὸ θάνατό σου; Ὅχι κλαῖ-με, τὴ κατάντια μας, κλαῖ-με τὸ χάλε μας... Κλαῖμε

γιατὶ ἀνεβήκαμε μιὰ στιγμὴ — ἄλλοῖμονο γιὰ μιὰ! — στὸ ὕψος ποῦ μᾶς ἔταξες καὶ εἰ-δαμε.... καὶ εἶδαμε....

ΠΑΝΟΣ ΗΡΙΑΝΟΣ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΜΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.....

Στὴν ἐκκλησία μαζεμένοι ὄλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἀκούουνε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀσπρομάλλη λειτουργοῦ τῆς Θρησκείας τὴ χαρμόσυνη ἀγγελία. Χριστὸς ἀνέστη.

Κι' οἱ καμπάνες ὕστερα ἀνα-λαβαίνουνε νὰ διαλαλήσουνε στὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος νὰ ἀναγγεῖλουν σ' ὅλη τὴ χτίση τὴ χαρμόσυνη εἶδησι..... Ἐρημιὰ βασιλεύει σ' ὄλους τοῦ χωριοῦ τοὺς δρόμους καὶ τὰ σπίτια κα-τάνλειστα μαρτυροῦν πῶσοι κά-τοικοι εἶναι στὴν ἐκκλησία.... Ἐξαφνα σ' ἓνα δρομαλάκι τοῦ χωριοῦ ἀντηχοῦνε βιαστικὰ βή-ματα καὶ μιὰ φωνή. Σὲ...ε...ε... συνοδεύει τὸ θόρυβο τῶν βημά-των. Ἐνα ὄραιόκορμο παλλη-κάρι παλληκάρι ποῦ μὲ τὴ λεβε-ντιὰ του μαρτυρεῖ πῶς εἶναι γέν-νημα καὶ θρέμμα τῆς Κρήτης, ντυμένος μὲ καινούρια λαμπριά-τικα σαλβάρια, μ' ἓνα μαῦρο σα-ρίκι σ' ὄμορφὸ του κεφάλι σέρ-νει ἓνα γαϊδουράκι καὶ αὐτὴ οἱ δυὸ μόνον νυχτερινοὶ διαβάτες τῶν ἐρημιωμένων τοῦ χωριοῦ δρόμων διακόφτουν τὴν ἡσυχί-α ποῦ βασιλεύει τὴν ἡσυχία ποῦ τὸ λιγόστιγμο πάσιμο τῆς καμ-πάνας εἶχεν ἀφίσει.....

Γιὰ μιὰ στιγμὴ στέκονται κἀ-τω ἀπὸ ἓνα παράθυρο καὶ ὁ νέ-ος ἀφίνει μὲ τὸ ἀντρίκιο του χέρι- τρεῖς ρυθμικοὺς κτύπους σ' ἓνα παράθυρο. συμφωνημένο φαί-νεται σημεῖο γιὰτὶ ἀμέσως τὸ πα-ράθυρο ἀνοίξε. Μιὰ φωνὴ βγῆ-νε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ νέου.

«Μαρία κατέβα. Εἶσαι ἔτοιμη; Ἐνα κεφάλι γυναικίσιο πρόβα-λε στὸ παράθυρο μ' ἓνα λύχνο στὰ χεῖρια. Εἶναι ἡμαντηλοδεμένη καὶ μόνον μερικὰ ἐβέννινα μαῦρα μᾶλλον ποῦ ξεπροβαίνουν πάνω ἀπ' τὸ κούτελο καὶ ἓνα ὄμορφο ἀνθηρὸ προσωπᾶκι μαρτυροῦν πῶς ὄμορφο 18—20 Μᾶηδες ἔχουν σωρῶσει τὰ ἀνθία τῆς στῆ-χωρ ατοποῦλα αὐτῆ..

Τὰ μάτια εἶναι φοβισμένα μὰ

ἓνα χαμόγελο ἀνθεῖ στὰ χεῖλια ποῦ ἀποτελοῦνε ἓνα εὐμορφο μικροῦτσικο στοματάκι καμω-μένο μόνον γιὰ φιλιά. Καὶ οἱ λέ-ξεις «Ἐρχομαι... Νὰ...πάρε αὐ-τὸ τὸ μπόγο... Τὸ νοῦ σου Γιάν-νη τρέχουν σὰ μέλι ἀπὸ τῆς ἡ-ρωϊδας μας τὸ στόμα. Κι' ὁ Γιάννης πλησιάζει καὶ ἀπὸ ἓνα κάδασπρο χέρι ποῦ τὸ στολίζου-ν πέντε κρινοδάκτυλα παίρνει τὸ μπόγο....

Περνοῦν λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ ἡ Μαρία βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῆ-τι. Φοβισμένη βγάνει τὸ πόδι τῆς ἓνα μικρὸ κομπὸ ἔποδαράκι ἀπὸ τὸ κατώφλι τῆς πόρτας καὶ πέ-φτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Γιάννη Χριστὸς ἀνέστη, ξεδιακρίνεται μεσ' ἀπ' τὰ πνιγμένα λόγια τῶν δυὸ ἀγαπημένων καὶ ὕστε-ρα μιὰ φωνὴ Ἐρημοῦ νὰ φεύ-γουμε βγαρμένη ἀπὸ τὸ φο-βισμένο τῆς κόρης στόμα τοῦς κάνει νὰ ξεχωρίσουν... Ἡ Μαρία καθίζει στὸ ζῶο καὶ ξεκινοῦν....

Ἡ καμπάνες τώρα χτυποῦν χαρμόσυνα.

Καὶ μὲ τὸ χτύπημά των δια-λαλοῦν τὴν ἀνάστασι τοῦ σωτῆ-ρα καὶ ἀκόμα τὴν ἀνάστασι καὶ ἔνωσι δυὸ ψυχῶν... Κι' ἡ χα-ρούμενη συνοδεία τῶν κλεμμέ-νων τραβᾷ τὸ δρόμο τῆς. Κι' ὁ γαῖδαρος ὁ ἀφωνος αὐτὸς μάρ-τυρας μιᾶς μεγάλης ἔνωσης καὶ ἀνάστασης ἀφίσεις ἓνα παρατετα-μένο χαρμόσυνο γκάρισμα.

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΔΟΜΑΡΗΔΕΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΜΠΑ·Υ·ΡΟΝ

Λευτεριά γιὰ λίγο πάψε νὰ χτυπᾷς μὲ τὸ σπαθὶ τῶρα χαμήλωσε καὶ κλάψε τοῦ Μπαύρον τὸ κορμί

Δ. Σολωμὸς

Ἔτσι μὲ τὴ θλίψη νεωμέ-νη σὰν ἀπὸ κἀθε γνήσιο ἔσι-ληνη, ἔτσι μὲ ὄνοο ὀλόψυ-χο, ἀλάλητο ὁ Σολωμὸς, ὁ ἐθνικὸς ποιητῆς μας, ὁ Shelley, τῆς Ἑλλάδας, ἔφαλ-λε τὸ θάνατο τοῦ εὐγενικοῦ, τοῦ ἡρωϊκοῦ παιδιοῦ τῆς γηρικῆς Ἀλβιόνας. Ἔτσι πάνω στὸ τάφο τοῦ μεγάλου νεκροῦ σκυμμένος νοερά ὁ Σολωμὸς ἄφινε τὴ λύπη του νὰ ξεχυθῆ μὲ τοὺς στίχους του.

..... Ἐκλασε τὸ ποιητῆ, ἔ-

κλασε τον άνθρωπο! Τον
 "Αδωνι, τὸ Λεωνίδα! "Ε-
 κλασε τον αίσθηματικό αν-
 θρωπο, τὸ παλληκάρι τὸ
 πανόμορφο ποῦ αὐτοπρο-
 σφέρθηκε, ἕνας αὐτὸς μαζί
 με τοὺς ἄλλους τοὺς πανώ-
 μορφους στὴ ψυχὴ ἑκατόμ-
 βη στὴ θεὰ ποῦ λάτρευτε—
 τὴ λευτεριά !!

"Ἐκλασε τὴ μεγαλοφυΐα
 τοῦ αἰώνα, τὴ ποιητικὴ ψυ-
 χή, τὸ συγγραφέα τοῦ Childe
 Harold, καὶ τοῦ Don Juan. "Ἐ-
 κλασε τὸ παλληκάρι, τὸ πο-
 λεμιστὴ.. "Ακοῦστε τον ὄ-
 ταν λέει τὸ πρίγκηπα Μια-
 ροκορδάτο ποῦ τοῦ μιλά
 γιὰ τὴ ποίηση του.

"Μοῦ θυμίζετε πὼς ὑπὴρ-
 ξα ποιητὴς, ἐνὸς θέλω νὰ τὸ
 ξεχάσω. "Ὀχι, δὲν εἶμαι
 ποιητὴς ἐγώ. Ἦναι γελοῖο
 ν' ἀσχολῆται κανεὶς με λόγια
 μόνο κι' ἰδέες. "Ἐγὼ φιλο-
 δοξῶ τὴ δούρα!. Νὰ τεθῶ
 ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς λαοῦ καὶ
 νὰ χτυπήσω ἄπονα τὸ τύραν-
 νο του. Θέλω τὸνομά μου
 νὰ μείνη μαζί με τὰ ὄνομα
 τὰ τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς
 "Ἑλλάδας.. Στῆχοι!..

"Τὴ χρειάζονται οἱ στῆ-
 χοι;!)"

Κι' ἀρπάζοντας ἀπὸ τὴ
 θήκη ἕνα ὄπλο:

— «Νὰ ἢ ποίηση!..»

.....Κι' ὁ Σολωμὸς
 κλαίοντας ψάλλει τὸ παλλη-
 κάρι!..

"Ακοῦστε, τεντώστε τ' αὐ-
 τιά σας κι' ἀκοῦστε τὸ μεγα-
 λο πνεῦμα τῆς Γαλλίας, τὸ
 κριτικὸ Taine, νὰ μιλάη γιὰ
 τὸ δαφνοστεφανωμένο ποιη-
 τή!" Δὲν εἶν' ὁ Ἑβρώνας
 ταχτοποιητὴς ἐκτελέσεων
 μηδὲ κατασκευαστὴς φρά-
 σεων! "Ἐξῆσε μέσα στὰ
 πρίγματα ποῦ δηγᾶται ἐ-
 δοκίμασε τὶς συγκινήσεις ποῦ
 "ἔιστορεῖ.

"Ἐπῆξε ποιητὴς ἄλλὰ με
 τὸ τρόπο του, τοῦπο παρᾶ-
 ξενο, τὸσο παρᾶξενο ὅσο με
 κείνο ποῦ ἔζησε! Αἰσθάνο-
 τανε μέσα του τρικυμίες ἐ-
 σώστερας, στίβες ἰδεῶν ποῦ
 δὲ δρήγχανε διέξοδο στὸ
 γράψιμο. Δὲν ἀνακαλύπτει,
 παρατηρεῖ δὲν δημιουργεῖ,
 ἀντιγράφει. Κι' ἢ ἀντιγρα-
 φὴ του ζητᾶται ἔτὸ μαῦρο, τὸ
 σκοτεινὸ!

Μόνον ἕνας στραβὸς δὲν
 θὰ μποροῦτε νὰ διαβλέψῃ
 στοὺς ἥρωες τῶν βιβλίων

του τὸν ἴδιο τὸ Μπάβρον. »
Αὐτὴ λέει ὁ Taine γιὰ
 τὸ ποιητὴ.. κι' ὁ Σολωμὸς
 τὸν κλαίει.....

Σκυρμένοι κι' ἐμεῖς, γο-
 νατιστοὶ νερὸ στὸ τῆρο τοῦ
 μεγάλου νεκροῦ, ὑπερὰ
 ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια κλαίμε.
 Ἐκλαίμε τὸν ὠραῖο νεκρὸ!..
 Ἐκαὶ τὰ χεῖλια ἀνοίγοντας
 σ' ἕνα ξεφωνητὸ εὐγνωμο-
 σύνης σ' ἕνα ξεφωνητὸ θαρ-
 μακιοῦ ἀργὴ ψιφουρίζουν...
 «"Ἐμμορφε στὸ πνεῦμα καὶ
 στὸ λογισμὸ, γενναῖε στὴ
 σκέψη καὶ στὴ πράξη, μεγα-
 λοδότη, .. ἄγγελε προτοπό-
 με τῆς "Ἑλλάδας, πολεμιστὴ,
 .. στὸ τῆρο σου γονατιστοὶ
 σ' ὑμνοῦμε ἐμεῖς οἱ ἐλάχι-
 στοὶ στὸ ὕψος τῆς ψυχῆς
 σου καὶ, κλαίοντας ψέλνου-
 με τὰ στολίδια τῆς ψυχῆς
 καὶ τῆς θωριάς κείνου ποῦ
 τὸ ὄνομα του εὐγνώμονα
 ἀπ' τὰ χεῖλια μας θ' ἀγρω-
 κιέται.....»

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

19 τ' ἀπρίλη 1924

ἌΝΑΜΝΗΣΗ

Μόλις χροιάζει... Ἐσθι-
 σμένος πίνω σ' ἕνα βραχά-
 κι ἀκουμπᾶ τὸ κεφάλι στοὺς
 ἀγκῶνες καὶ κοιτάζει..

"Τὴ τάχα νὰ κοιτάζει; Ἠὲ
 πὼς τὸν οὐρανὸ πούχει ἄρ-
 χίσει νὰ κοιμηθῆ καὶ τὴ
 θάλασσα ποῦ παῖρνε κι' αὐ-
 τὴ τὸ χροῶμα τ' οὐρανοῦ, ἢ
 μήπως ἀκούει τὸ μελωδικὸ
 τραγοῦδι τῶν χελιδονικῶν
 ποῦ μόλις τώρα ξιπνοῦν;
 "Ἠ ὄψη του τοῦλάχιστο δὲ
 μαρτυρεῖ τίποτ' ἀπ' αὐτὴ.
 Τὰ φουσκωμένα μάτια του
 προδίδουν ἀπὸ πόνον καὶ κλά-
 σιμο, καὶ τὸ συνωφρομένο
 πρόσωπό του δὲθ' ἄπονο.

Δειλὰ δειλὰ τὸν πλησιάζω.
 "Ἄποῦ κλημεριστῆκα-
 με μοῦπε νὰ κίττω.

—Μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν ἦ-
 ταν καθόλου εὐκαταφρόνητο
 κάθισιμ' αὐτὸ ἀπ' ὅπου θὰ
 μποροῦσε κανεὶς ν' ἀπολαύ-
 σῃ τὶς προῶνές ὀμορφιές τῆς
 φύσης. Ἐσθίσα καὶ λαβαί-
 νοντας θάρρος ἀπὸ τὴν εὐ-
 γενεῖά του τόλησα νὰ τὸν
 ρωτήσω σὲ τί ὠφελόταν αὐ-

τὴ του ἢ μελαγχολία. Δὲ
 δυσκολεύτηκε καθόλου νὰ
 μ' ἀπαντήσῃ. Γιομισμένος,
 βλέπατε, καθὼς ἦταν δὲ θὰ
 δυσκολευόταν ν' ἀνοιξῆ τὴν
 καρδιά του στὸ πρῶτο ποῦ
 θὰ συναντοῦσε. "Ἔτσι λοι-
 πὴν φουσκωμένος ἀπ' τὸν
 πόνο—σὴν κύμα ποῦ ζητᾶ
 τὴν ἀκρογιαλιὰ νὰ ξεσπάσῃ
 καὶ δὲν ἐξετάζει ἂν εἶναι
 χαράκια ἢ ἀμμουδιά—ἔτσι
 κι' αὐτὸς ἔβαλ' ἕνα βαθὺ
 στεναγμὸ καὶ,

—"Ἐφυγε...μοῦπε δει-
 χνοντας μου ἕνα βαπόρι στὸ
 πέλαγος. Ἠὼς θὰ τὴν ξεχά-
 σω; Ἠὼς θὰ ξεχάσω τὶς ὀ-
 μορφες στιγμὲς ποῦ περᾶ-
 σκαμε μαζί, τὶς μαγευμένες
 ἐκείνες ἐρωτικὲς δραχμὲς με
 μόνον μᾶστωρα τὸ φεγγάρι;!
 "Ποῦ θὰδρω ἄλλη ἀγκαλιὰ
 νὰ ξεποστᾶσω, κι' ἄλλο στῆ-
 θος νὰ γύρω γιὰ νὰ ξεκου-
 ραστῶ ἀπ' τὰ βάσανα τῆς
 ζωῆς;! "Ποῦ ἀηδονάκι θὰ
 λαλήσῃ γιὰ νὰ ξυπνήσῃ μέ-
 σα μου τὰ παρηγορητικὰ
 τῆς λογία, καὶ ποῦας νερά-
 ἰδας ὄνειροειμένα μάτια θὰ
 μοῦ χαρίσουν ἕνα παρήγορο
 βλέμμα γιὰ νὰ "διαβάσω μέ-
 σα χέλια ὄνειρα, χέλιες ἐλ-
 πίδες; "Ἄ! αὐτὰ τὰ μάτια,
 αὐτὰ τὰ μάτια, τὰ πάντα
 χαμηλωμένα μ' ἕνα μικρὸ
 ξεστράτισμα πρὸς τὸν Οὐ-
 ρανὸ, λὲς καὶ ζητοῦσαν κατὶ
 ψηλότερο κατὶ ἰδανικότε-
 ρο, πὼς, ὦ! ναί, πὼς θὰ
 τὰ ξεχάσω!.. "Ποῦς λοι-
 πὴν θὰ μοῦ πουλήσῃ—θὰ
 τ' ἀγοράσω ὅσο ἀκριβὸ κι'
 ἂν εἶναι—τῆς λησμονιάς τὸ
 φάρμακο

Γὰ μάτια του ἔτροχαν πο-
 τᾶμι. "Ὅπως μπόρεσα τὸν
 παρηγόρησα κι' ἐχωριστή-
 καμε.....

Ἠέρασε κάμποσος καιρὸς
 κι' ἢ ἀνοιξὴ ἦλθε.

Περπατῶντας μὲτ' ἕνα
 πάνω στὴ πράσινη χλόη καὶ
 κατ' ἀπ' τὶς θελατικὲς ἀχτέ-
 δες τοῦ ἡλιοῦ ἀκουσα κά-
 ποιο νὰ με φωνάζει. Γύρισα
 κι' ἀναγνώρισα τὸν παλιὸ
 μου φίλο.

—Ἠὼς ἐδῶ; τὸν ρώτησα.
 Καὶ μόνος...

—Κι' ἐσὺ πὼς ἐδῶ; Καὶ
 μόνος...μ' ἀπαντᾶ.

—"Ἠλθα γιὰ νὰ λουστῶ
 λίγο μετ' ἡλιο, τοῦ λέω, ἄλ-
 λά ἐσὺ πὼς γίνεται νᾶσαι
 δῶ; Θυμασαι ἀπὸ κείνη

τῆ μέρα δὲ σὲ ξανακεῖθα καὶ μάθαινα πῶς σπάνια ἔβγαίνεις. Καὶ τώρα νὰ σὲ βλέπω ἔτσι....

—Εἶναι τώρα κάμποσες μέρες—ἄρχισε «ἀ μού ξαναλέη—ἀφότου ἄρχισαν τὰ σύγνεφα νὰ δυναλύνονται κι' ὁ ἥλιος νὰ ρίχνῃ τὶς ἀχτείδες του π' ἄρχισαν νὰ κίνω αὐτὸ τὸ περίπατο σὲ τοῦτο δὴ τὸ μέρος γιατί.....

—Γιατί; Ἐξαικολούθησε;

—Γιατί τοῦτο τὸ μέρος μού φέρνει χίλιες ἀνάμνησες ἐκείνης; Ἔω, ναί πῶς θυμᾶμαι! Τέτοιο καιρὸ πέρυσιν βγαίναμε μαζὺ κι' ἐρχόμαστε κατὰ δόθε. Ἔτσι χέρι χέρι ποῦ πηγαίναμε μούλεγε: «Ποιὸς ξέρει καλὲ μου, τοῦ χρόνου τί θὰ γίνεταί! Τάχα θὰ θγαίνωμ' ἀφοβα, χωρὶς κανένα φόβο γιὰ τὶς γλώσσες τῶν ἀνθρώπων, ἢ θάχη μείνη μόνῃ ἡ ἀνάμνηση; Ποιὸς ξέρει!.. καὶ δυὸ δάκρυα κυλῶντας κάτω στὰ ροδοκόκκινα μαγουλάκια τῆς ἀποτελοῦσαν τὸ φινάλε κάθε τῆς κουθέντας.

Ποιὸς ξέρει! ἔλεγα κι' ἐγὼ κι' ὅμως νὰ ποῦ τὸ ξέρω τώρα! Τὴ σκληρὸ πρᾶγμα ὁ χωρισμὸς, μὰ καὶ πῶς τὸν σκληραίνει ἀκόμα περισσότερο ἡ ἀνάμνηση τῶν περασμένων!!!

Νά, ἐγὼ τώρα κλεισιμένος τόσο καιρὸ μέσα ζοῦσα—καὶ πῶς ζοῦσα!

Σκεφτόμουνα καὶ μόνο σκεφτόμουνα κείνη. Δὲν ἔβλεπα τίποτα ποῦ νὰ μού τῆ θυμίζῃ κι' ὅμως ὑπόφερα πάρα πολὺ. Ἀφότου ἄρχισα νὰ θγαίνω πέρνω τῆ φωτογραφία τῆς μαζὺ μου κι' ἐπισκέπτομαι τὰ διάφορα μέρη ποῦ πηγαίναμε μαζὺ, τὰ μέρη κείνα ποῦ θὰ μπορούσαν νὰ μού τῆ θυμίσουν. Σὰν κάτσω π. χ. ἐδῶ κάτω στὰ χορτάρια π' ἄλλοτε καθίζαμε μαζὺ καὶ κυττάζω τῆ φωτογραφία τῆς, κάποιον βαθεῖα κρυμμένο συναίσθημα ξυπνᾷ μέσα μου—ἕνας πόνος ἀνακατωμένος μετ' ἡ παρηγοριά. Γιὰ μιὰ στιγμή θαρρῶ πῶς δὲν ἔχω τίποτα, πῶς δὲ μού λείπει τίποτα καὶ μιὰ χαρὰ γιομίζει τὴν καρδιά μου. Σὲ λέγο ὅμως σὰν τρέψω τὰ μάτια μου καὶ ἴδω κοντὰ στὴν πραγματικότητα ἕνας

μεγάλος πόνος μού ξεσκίζει, κυριολεκτικὰ τὴν καρδιά. Μὲ λίγα λόγια ἡ ἀνάμνηση τῆς αὐτῆ πότε με κίνει νὰ χαίρομαι καὶ πότε νὰ λυπᾶμαι.

Εἶναι κακὸ πρᾶγμα ἡ ἀνάμνηση—εἶπε χαμηλόνοντας τὸ κεφάλι του. Κι' ὕστερα σηκώνοντάς το πάλι—ὄχι! ὄχι!—εἶπε—εἶναι καλὸ πολὺ καλὸ γιατί μᾶς θυμίζει τόσα καὶ τόσα!!!

—Τὲ λές ἐσύ; Μὲ ρώτησε.

Ἐγὼ δὲν ἀπάντησα, γιατί ἡ λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ μού φάνηκε πολὺ δύσκολη....

ΠΑΝΟΣ ΗΡΙΑΔΑΝΟΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

OSCAR WILDE

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ

«Όταν ὁ Νάρμισσος πέθανε ἡ λίμνη τῆς ἡδονῆς του ἄλλαξε καὶ τὰ γλυκὰ νερὰ τῆς γίνηκαν ἀλμυρὰ δάκρυα κι' ἡ Ὁρεάδες ἦλθαν κλαίγοντας γιὰ νὰ τραγουδήξουν στὴ λίμνη καὶ νὰ τῆς δώσουν ἀνάπαισι.

Κι' ὅταν εἶδαν πῶς ἡ λίμνη ἄλλαξε, καὶ τὰ γλυκὰ νερὰ τῆς γίνηκαν ἀλμυρὰ δάκρυα, ἔλυσαν τῆς πράσινες πλεξοῦδες των, ἔκλαψαν κι' εἶπαν στὴ λίμνη, «Δὲ μᾶς φαίνεται παράξενο ποῦ πενθεῖς ἔτσι γιὰ τὸ Νάρμισσο ἦταν τόσο ὡμορφος».

—«Μὰ ἦταν ὁ Νάρμισσος ὡμορφος; εἶπ' ἡ Λίμνη.

—«Ποιὸς θὰ τόξερε καλλίτερο' ἀπὸ σένα;» ἀποκρίθη καν ἡ Ὁρεάδες. «Σὲ μᾶς ποτὲ δὲν ἦλθε, ἀλλὰ πάντα Σένα ζητοῦσε, καὶ κἀθίζε στῆς ὄχθες Σου καὶ σὲ κύτταζε κάτω, κι' εἰς τὸν καθρέφτη τῶν νερῶν σου καθρέφτιζε τὴν ὡμορφιά του»

Κι' ἡ λίμνη ἀποκρίθηκε, «Μὰ ἀγαποῦσα τὸ Νάρμισ-

σο γιατί, καθὼς ξαπλονόταν στῆς ὄχθες μου καὶ με κύτταζε, στὸ καθρέφτη τῶν μαθῶν του, ἔβλεπα πάντα τὴν ὡμορφιά μου νὰ καθρέφτιζεται»

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Μιὰ βραδυὰ τοῦ ἦλθε μιὰ ψυχικὴ ἐπιθυμία νὰ πλάστῃ μιὰ εἰκόνα τῆς ΗΔΟΝΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ. Καὶ γύριζε τὸ κόσμον ζητῶντας ὀρείχαλκο. Γιατί μόνο μ' ὀρείχαλκο μπορούσε νὰ ἐργασθῆ.

Μὰ ὁ ὀρείχαλκος ὄλου τοῦ κόσμου εἶχ' ἐξαφανισθῆ, κι' οὔτε μπορούσε νὰ βρεθῆ πουθε νὰ, παρὰ μόνο ὁ ὀρείχαλκος τῆς εἰκόνας *Τῆς λύπης ποῦ διαρκεῖ γιὰ πάντα.*

Τώρα τούτη τὴν εἰκόνα τὴν εἶχε ὁ ἴδιος, καὶ μετὰ τὰ ἴδια του χέρι, ἔπλασε, καὶ εἶχε θέσει εἰς τὸ τάφο ἑνὸς πράγματος ποῦχε ἀγαπήσει στὴ ζωὴ του. Στὸ τάφο ποῦχε πρὸ πολὺ ἀγαπήσει ἔθεσε τούτη τὴν εἰκόνα τῆς ἴδιας του διάπλασης ποῦ ἔτσι μπορούσε νὰ χρησιμεύσῃ σὰν ἕνα σῶμα τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνθρώπου ποῦ δὲν πεθαίνει, καὶ ἕνα σύμβολο τῆς λύπης τοῦ ἀνθρώπου ποῦ διαρκεῖ γιὰ πάντα. Καὶ σ' ὄλο τὸ κόσμον δὲν βρισκόταν ἄλλος ὀρείχαλκος, ἐκτὸς ἀπὸ τῆς εἰκόνας αὐτῆς.

Καὶ πῆρε τὴν εἰκόνα ποῦ εἶχε κάμει, καὶ τὴν ἔβαλε σ' ἕνα φουῆρο, καὶ τῆς ἔδωσε φουθιά.

Κι' ἀπὸ τοῦ ὀρείχαλκο τῆς εἰκόνας τῆς «λύπης ποῦ διαρκεῖ γιὰ πάντα» εἰλασε μιὰ εἰκόνα τῆς «Ἠδονῆς ποῦ διαρκεῖ γιὰ μιὰ στιγμή.»

(Μετάφραση ἀπ' τ' Ἀγγλικὸ)

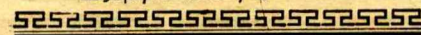
Γ. Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΙΣ

ΑΘΗΝΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓ
ΠΕΡΟΔΙΚΟΝ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΠΛΗΡΩΤΕ

Εσωτερικού ἑτησία Δραχμῶν 25
ἑξάμηνος 15
Ἐξωτερικού Ἀμερικ. Δολ. 2
Λοιπῶν Κορῶν ΦοΓαλλικῶν
Ἐξάμηνοι ἀναλόγως

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται. Ἔργα ποῦ θύγουν πρόσωπα δὲ δημοσιεύονται. Κάθε ἔργο νὰ συνοδεύεται ἀπὸ δίδραχμο.

Ὅποιος θέλει νὰ γράφῃ μὲ ψευδώνυμο ὀφείλει νὰ μᾶς τὸ δηλώσῃ, πληρόνων τὰς 2 δρ. γιὰ τὴν ἐγκριση τοῦ.

«Τὰ μεταξὺ σας» 10 λεπτὰ ἢ λέξεις καὶ ἐντὸς κορὴς 1 δρ. ἐπὶ πλεόν.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Fernand Lafargue

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΓΛΥΠΤΗΣ

I

Ἡ κυανὴ θάλασσα ὠχριοῦσε τώρα πειὰ ὁ ἥλιος βουτοῦσε πίσω ἀπὸ τὴν Νίκαια τὴ σκεπασμένη ἀπὸ καταχνιά Στὸ δρόμο τῆς Ville franche εἰμὶά νέα ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὴ θάλασπόλο τῆς περπατοῦσε γογγύρα γιὰ νὰ μὴ τὴ πιάσῃ ἡ νύκτα. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔβηχε μὴ ἓνα ξηρὸ βῆχα. Μὲ τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου βυθισμένο στὸ γιὰκὰ τοῦ παλτοῦ μὲ τὴ κεφαλὴ χαμηλωμένη, δὲν παρατηροῦσε οὔτε τὰς ἐπαύλεις οὔτε τὴ Μεσόγειο φοβισμένη ἀπὸ τὸ γιαιτρὸ ποῦ τὴνεἶχε διατάξει νὰ μὴ βρισκεται ἔξω μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλίου. Ἄλλ' ἔξαφνα σταμάτησε. Ἐνα κλάψιμο παιδιοῦ, ἓνας λυγμὸς κάποιου δυστυχισμένου ὄντος, τὴν ἔκχμε νὰ στραφῇ πρὸς τὸ μέρος τῶν λυγμῶν, οἱ ὁποῖοι προερχόντανε ἀπὸ ἓνα βράκένδντο παιδί. — Στάσου, εἶπε, στὴ θαλαμπόλο τῆς, εἶναι ὁ μικρὸς Ἴταλὸς, ὁ ὁποῖος παίζει τὴν «ἀσκοπαντοῦρα» κάθε πρωτὶ μπροστὰ στὸ παράθυρό μου· τί ἔχει καὶ κλαίει;

— Ἄς ἐξακολουθήσουμε δεσποινίς!... Ἄν ἡ δεσποινίς τοῦ μιλῆσῃ, θὰ παίξῃ κάθε μέρα δέκα λεπτὰ περισσότερο τὸ τρομερὸ του ὄργανου!...

Εἶναι πολὺ τραχὺ, ἀσκημο, ὄχληρο....

— Ἐχεις πολὺ τρυφερά τ' αὐτιά Μαρία! Πρέπει ἐν τούτοις νὰ βγάξῃ τὸ φωνὴ τοῦ αὐτοῦ τὸ παιδί ὅπως μπορεῖ!

— Καλά, ἂν τὰ λεπτὰ ἦσαν γιὰ δικό του;

— Ἡ πεντάρης, τῆς ὁποῖες τοῦ δίνουν εἶναι γιὰ τὴ μητέρα του, ἢ ὁποῖα τὸ ντύνει καὶ τὸ τρέφει.

— Ἡ δεσποινίς τὸ βρίσκει ντυμένο;... Ἐνα δέμα ἀπὸ κουρέλια! Ἡ δεσποινίς νομίζει πῶς θρέφεται; Εἶναι ἀδύνατο σὰν σκύλλος.

— Φτωχὸ μικρὸ! ἄς πλησιάσου με....

— Ὁ γιαιτρὸς τῆς δεσποινίδος θὰ θυμώσῃ.

Ἡ νέα δὲν ἄκουσε παρά τὴ καρδιά τῆς. Τὸ παιδί ἐξοκολουθοῦσε νὰ στενάξῃ:

Μόλις δώδεκα χρονῶν, μ' ἓνα πρόσωπο σκελεθρωμένο μαυρισμένο κάτω ἀπὸ ἓνα φαρδὺ ξεσκισμένο καπέλλο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο πέφταν μακροὶ μαῦροι βόστρυχοι πάνω στὸ γιαικὰ τοῦ θελουδένιου του σακκακιοῦ. Τὰ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα ἔλαμπαν. Ἐκρατοῦσε στὸ χέρι τὴν ἀσκοπαντοῦρα του. Βλέποντας τὴ νέα νὰ τὸ πλησιάζῃ νόμισε πῶς πεθυμοῦσαν νὰ παίξῃ. Σηκώθηκε, ἔχαιρέτησε, ἔπαυσε νὰ στενάξῃ.

— Ὅχι, μικρὸ μου, μὴ παίξῃς.... Πέ μου: γιαιτὶ κλαίεις;

Δὲν ἀποκρίθηκε· ἔμενε ἔκπληκτο μπροστὰ τῆς σὰν νάταν μπροστὰ σὲ καμμιὰ Παναγία. Γιὰ νὰ τοῦ μιλῆσῃ εἶχε ξεσκεπάζει τὸ πρόσωπό τῆς, καὶ καθὼς ἡ τελευταῖες ἀναλαμπές τῆς ἕρας ἰρίδωναν τὴ θάλασσα, ἡ νέα εἶχε στὰ μάτια ἀντανάκλασεις, ἀπαυγάσματα τοῦ ἀπείρου.

Ἦταν ὠμορφη, μὲ κείνη τὴ καλὴ καὶ τρυφερὴ ὠμορφιά ἡ ὁποῖα θέλγει τὰ παιδιά. Πῆρε θάρρος. — Εἶστε σεις ποῦ μοῦ δίδετε πεντάρης κάθε πρωτὶ;

— Ναι μικρὸ μου φίλε.

— Δὲν εἶστε σήμερο στὸ παράθυρό σας;

— Ὅχι... Ἐρχομαι ἀπὸ τὸν Ἄγιο Ἰωάννη.

— Γι' αὐτὸ δὲ κέρδισα σήμερο. Ὅταν εἶστε κεῖ βγάξω τὸ μεροκάματό μου!

— Ἀλήθεια; Ἄ! εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη! Ἐκλαιγες λοιπὸν γιαιτὶ τὰ κέρδη σου δὲν εἶναι τόσο καλά ὅπως συνήθως;

— Τόσο καλά! Δὲν ἐπήρα τίποτε, δεσποινίς, δὲν μοῦδωσαν τίποτε. Καὶ δὲ τολμῶ νὰ γυρίσω!

— Γιαιτὶ; Ὅι γονεῖς σου εἶναι κακοὶ;

— Ὅι γονεῖς μου εἶναι στὴ Γ' ὠμῇ μὲ νοίκισαν στὸ κύριό μου, ὁ ὁποῖος μὲ δέρνει ὅταν δὲ τοῦ φέρω ἀρκετὰ.

— Καὶ πόσο ἀπικτεῖ κάθε βράδυ;

— Τρία φράγκα, δεσποινίς!

Ἄνοιξε τὸ πόρτ-μονέ τῆς, δὲν ἤυρε παρά μόνο ἓνα νόμισμα τῶν δέκα φράγκων. Ἐδίστασε ἓνα δευτερόλεπτο. Ὑστερα σὲ ἓμιαν ἀπότομη ὁρμῇ ἐγκαρδιόττας καὶ εὐσπλαχνίας— Πάρε, μικρὸ μου! Νὰ κέρδη τριῶν ἡμερῶν. Θὰ μπορῆς νὰ διασκεδάξῃς τρεῖς μέρες, νὰ τρέχῃς στὴν ὄχθη, ἄντις νάσαι ὑποχρεωμένος νὰ χορεύῃς μπροστὰ στὰ καρφενεῖα. Μὴ κλαῖς. Ἄντιο μικρὸ μου.

— Ὡ! εὐχαριστῶ, δεσποινίς! χαίρετε!

Ἐκύτταξε ἀρκετὴ ὥρα τὸ χρυσο νόμισμα, καὶ στὴ θέση τῆς προτομῆς, ἔβλεπε λαμπερὸ καὶ γλυκὸ τὸ πρόσωπο τῆς ἐξαφανισθείσης εὐεργετίας τοῦ. Δέκα φράγκα! Δέκα φράγκα μονομιάς! Δέκα φράγκα σ' αὐτό! Τί θάκανε ἀπὸ αὐτὰ; Ἄντις νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο του πρὸς τὴ Ville franche γύρισε στὴ Νίκαια καὶ ἔτρεξε σὲ μιὰ ἀγορὰ ὅπου ἀγόρασε ἓνα θαυμασίο μαχαῖρι μὲ πολλὰς χαλύβδινες λεπίδες, μὲ στερεὸ χέρι, εὐκολομεταχείριστο σὲ μικρὰ δάκτυλα. Αὐτὸ τὸ μαχαῖρι τοῦ κόστισε ἔφρατὰ φράγκα. τῶσφιξε μ' ἐπιμέλεια στὴ τσέπη του, φύλαξε γιὰ τὸν ἀφεντικό του τὰ ἱρία φράγκα τὰ ὁποῖα τοῦ μέναν, καὶ ἐπανάλαβεν εὐχαριστημένο τὸ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀφημένο δρόμο. Χάρις στὴ νέα, τὸ παιδί ἐπραγματοποίησε ἓνα ὄνειρο: θὰ μπορούσε τώρα νὰ σκαλίξῃ! Νὰ σκαλίξῃ στὸ ξύλο νὰ ξαναπαράγῃ μορφὰς ἀνθρώπινες, σχήματα ζώων μὲ κομμάτια βελανιδιάς ἢ ἔλγας. Ὡς τώρα δὲν εἶχε πετύχει τῆς εὐχῆς του· εἶχε παραγάγει μόνο ὠμορφὰ προσχεδιάσματα, μὴ ἔχοντας στὴ διάθεσή του παρά ἓνα εὐθραυστο ὀδοντωμένο μαχαῖράκι. Τώρα φιλοδοξοῦσε νὰ γίνῃ ἴσος μὲ τοὺς ἀρτίστες.

II

Ναι, ὅταν ἐφύλαξε τὰ πρόβατα στὴν ἐξοχὴ τῆς Ρώμης, πρὶν παραδοθῆ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του στὸ ἀφεντικό, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκμεταλλεύτανε σήμερο, ὁ μικρὸς Γκιωβάννι ἀπὸ τότε ἐξασκόντανε νὰ χαράσῃ σχήματα στὸ ἀνασκασμένο ξύλο. Τὰ ἀρνιά του ἦσαν τὰ μοντέλα του καὶ ὁ σκύλλος του ἐπίσης καὶ μάλιστα κάποτε καὶ ἄλλοι βοσκοί. Ἔδινε ἓνα κομμάτι βελανιδιάς τὴ κίνησι, ἂν ὄχι τὴ ζωὴ. Τὴ μιὰ τὸ πρόβατο

έβρασε, με το λαιμό τεντωμένο, τη κεφαλή χαμηλωμένη, την άλλη έτρεχε με το όνυχος στον άερα. Ο σκύλλος έτρεχε άσθμαίνοντας, ή ήταν καθισμένος, κουλουριασμένος, ή διευθυνόταν πάνω στα πσιανά πόδια.

Ο Γκιοβάννι είχε μια γεμάτη κασετίνα από αυτά τα σκαλισμένα άντικείμενα και τα έμοιραζε τη Κυριακή στους βοσκούς που θέλαν απ' αυτά. Κάποτε γι' αυτές της μπαγατέλλες του οι πλούσιοι τοΰδιδαν πεντάρες.

Αλλά πριν από έξη μήνες που ό αφεντικός του τον έβανε να χορευή, να τραγουδή, να παίξει χωρίς άνα-
παισι μπροστά στα καφενεία και στα ξενοδοχεία, δε μπόρεσε να βρη την ευκαιρία να παραδοθη στη μόνη «διασκέδαση» π' αγάπησε. Από τ' άλλο μέρος δε κατείχε το χρησιμο εργαλείο ένα καλό μαχαίρι. Από τη στιγμή που τάλαβε, το πάθος του τον έκυρίεψε. Χόρευε, τραγουδούσε με περισσότερη ζωηρότητα, έπαιζε καλύτερα, και οι πεντάρες πέφτιαν γρηγορότερα. Τότες ύστερα από τα κέρδη, πήγαινε να καθίση στον ήλιο, στα χαλίκια της προκυμαίας, μπροστά στη θάλασσα, άριστερά στο στόμιο του Paillon, και κεί, προφυλαγμένος από τον ήλιο από μερικιά ασπρόφρουχι σαπονισμένα, τα όποια στεγνωναν στα τεντωμένα σκονιά, έβγαζε ένα καλό μαχαίρι και εργαζότανε σε μικρά κομμάτια κέδρου, λεμονιάς ή έληας. Κα ξενούσε το π' αν τη γενέθλιο Ρόμη, τους άδιάφορους πατέρα και μάνα, τα άγαπημένα άρνια, τ' αν άδστηρο άφέντη, της κούρασε και την άθλιότητα, σκαλίζοντας ως το βράδυ!...

«Ω! τη καλή «δεσποινίδα» του καλού Θεού!

Αυτή είχε πάντα μπροστά στα μάτια—και από το σουβενίρ της έπαιρνε θάρρος! Μάλιστα μια φορά, έτόλμησε... αλλά δεν την ήρε να μοιάζη, κι από θυμό, έλέγχοντας την άδοναμία του, έρριξε τη προσπάθειά του στα μπλάβα της θάλασσας νερά! το «πρωί δεν παρέλειψε να περάση κάτω από τα παράθυρα της «καλής δεσποινίδας». «Έπαιξε, μα μονάχα για να τη τιμήση. Φαινότανε, την χαιρετούσε.

Πολλές φορές του είχε ρίξει μια πεντάρα αλλά έτσι ποδ παρατήρησε ότι άπομακρυνόταν, έναντιωμένος, χωρίς να της μαζέψη, εκατάλαβε το αίστημα, το όποιο ενεψύχωνε το παιδι, και του λοιπού του άπηθύνε μόνο την έλεημοσύνη του καλοκάγαθου χαμόγελού της...

III

Η «δεσποινίς» καλοικούσε ένα ισόγειο πούχε μπροστά μια μικρή αυλή, λιθόστρωτη, αλλά περιτριγυρισμένη από θεμνους χαμηλούς, που έκαναν μπροστά στο παράθυρό της ένα τετράγωνο από πένθιμη χλόη.

Κάποτε ο Γκιοβάννι εισχωρούσε σ' αυτή την αυλή για να τη βλέπη από κοντήτερα. Από πολλές μέρες δεν έβγαينه και το παιδι είχε παρατηρήσει ότι ήταν ώχροτερη. Τ' άπόγεμα όταν έσκαλιζε σκεφτόταν ότι αυτή ή δεσποινίδα ήταν άναμφισβήτητα άρρωστη φερόμένη στη Νίκαια για να γειάνη ξένη που θάφηνε στο τέλος του χειμώνα, και έδοκίμαζε πόνο, με τη σκέψη ότι δε θα μπορούσε να συνηθίση να μη τη βλέπη. Μια φορά ήτανε τόσο λυπημένος ώστε ξενούσε να σκαλίση περπατούσε με την άσκομαντούρα του κάτω από το μπράτσο τα χέρια στις τσέπες και περιφερόταν άσκοπα από την άλλη μεριά του Πεγινόν κατά μήκος της προκυμαίας του περιπάτου των Άγγλων. Σκεφτόταν ότι δεν ε:χεν δη ν' ανοίγεται από πολλές μέρες το παράθυρο της «καλής δεσποινίδας» αν κι είχε παίξει πολύ δυνατά όπως συνήθως. Είχε λοιπόν ήδη άναχωρήσει; Έν ω στηριζότανε στην προκυμαία σ' ένα παράπηγμα κι έβγανε τέλος από τη τσέπη του για να το άποτελειώση ένα άγαματάκι σ' αν μια παναγία την όποια είχε δη στη Σεντ—Ρεπαράντ ένας κύριος σταμάτησε πίσω του και το παρατηρούσε έν ω εργαζόταν.

—Πόσο πουλεις, αυτό πουκαμες, μικρέ;

Αυτό κύριε; είπεν ο Γκιοβάννι κοκκινίζοντας. Δε το πουλώ. Όταν θα ξερω καλύτερα να εργαζώμαι θα πουλώ ίσως, άλλ' όχι άκόμη.

—Ποιός σ' έμαθε να σκαλίζης;

—Κανείς κύριε,

—Έ καλά! εγώ σου δίνω δέκα φράγκα σ' άγαματάκι σου, θέλεις;

—Ω! ναι κύριε

—Μόνο πρέπει να το τελειώσεις.

—Βεβαιότατα κύριε!

—Και θα μου το φέρης εκεί άπέναντι, σ' αυτό το ξενοδοχείο. Να το όνομά μου. Θα πάρης 10 φράγκα. Ο κύριος έδωσε τη κάρτα του στο Γκιοβάννι.

Εύχρηστο κύριε είπε το παιδι γεμάτο χαρά και ύπερηφάνεια. Θα το τελειώσω άκόψε και θα το έχετε αύριο. Είχε κερδίσει δέκα φράγκα με τη γλυπτική του! Τι θάτανε άργότερα; Η παιδική του ψυχή έπλημμυρούσε από όνειρα και αυτά

πάτες, αλλά πρό πάντων από ευγνωμοσύνη προς την «καλή δεσποινίδα» ή όποια τον έκαμε να μπορέση ν' αγοράση το ώμορφο μαχαίρι με το όποιο χαρούμενος έκανε τόσο εύμορφες ξύλινες μορφές. Το λυκόφως ανέβαινε από το κολπίσκο των Άγγλων και το νερό έπαιρνε ένα μενεξεδι χρώμα με τα νερά που σιγά κι' άπαλά κομμάτιζαν κάτω από τις τελευταίες άναλαμπές του άστρου της μέρας που είχε δύσει. Ο Γκιοβάννι είχε τελειώσει το άγαματάκι του. Ήταν πολύ άργά για να το πήη στον άγοραστή πριν να πάρη στη Ville franche όπου κατοικούσε ο αφεντικός του. Άλλωστε ήθελε να το σκαλίση άκόμη λίγο την άλλη μέρα με την άσγη. Σηκωνόταν πρωε στη καλύβα, έβραζε στη παραστία νερό, και καθισμένος ύστερα πάνω σε μια πέτρα κοντά στο τζάκι, είχε πάντα μια ώρα ήσυχης εργασίας. Άλλά μια άνίκητη δύναμη κείνο τό πρωε τον έκαμε να χ' λάση το καθημερινό του πρόγ, αμμα ήθελε να περάση άνήσυχος μπροστά από το σπίτι της «δεσποινίδας» Το παράθυρο ήταν κλειστό. Άλλά τι το παράδοξο; Οι άρρωστος δεν εκδέτονται στη δροσιά της νύκτας. Ο Γκιοβάννι ειτεχώρησε στο τεράγων, των θάμων, πολύ συγκινημένος σ' αν κάναε καμμία κακή πράξι και είδε φως μεσ' από τα παραπετάσματα. Είναι κεί; σκέφτηκε π' αν της φωνάξω. Και έβγανε μερικούς ήχους από την άσκοπατούρα του. Μα έμέσως ένας ύπηρέτης φάνηκε στη πόρτα με το χέρι σηκωμένο, έπειλητικός και ο Γκιοβάννι φοβήθη κε. Ήθελε να κλάψη. Ήταν τόσο καιρός που δε την είδε τη «καλή δεσποινίδα». Και κρυφά με το πείσμα της παιδικίστικης αγάπης, γόρισε γλιστρήσε στη σιάνά κάτω από το παράθυρο σηκώθηκε και κύτταξε στο έσωτερικό μέσα απ' το παράθυρο. Την άναγνώρισε. Ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της όλογάλανη με κλειστό τα μάτια. Χωρίς άλλο έκοιμόταν. Άλλά ο Γκιοβάννι φοβήθηκε

—Φοβήθηκε μ' αυτό τον ύπνο!

Γιατί αυτός ο σταυρός μέσα στα χέρια της «δεσποινίδας»; Και γιατί αυτές οι μεγάλες λαμπάδες; Και γιατί αυτή ή γονατισμένη γυναίκα μπροστά στο κρεβάτι; Το παιδι εκατάλαβε. Έφυγε τρέμοντας. Έτρεχε προς το δρόμο που έκαναν τον περίπατό τους οι Άγγλοι σκουπίζοντας τα μάτια.

IV

—Κύριε, φέρνω τη δουλειά.

«Α πολύ καλά μικρέ μου.....τέ-

λεια....θα γίνης μεγάλος καλλιτέχνης.. Να θ,τι σου ύπεσχέθηκα.

Χωρίς να ευχαριστήση καν ο Γκιο βάννι άρπαξε τα δέκα φράγκα βγήκε έξω και ξανάρχισε κεί να κλαίη ίσαμε που στο δρόμο του ηύσε μια άνθολώλιδα. "Υστερα δίδοντας το νόμισμα στη πωλήτρα, έτρεξε πνευστιώντας προς τ' ανοικτό παράθυρο. "Εστρωσε με άνθη όλη τη μικρή αυλή. Κι' ύστερα έγονάτισε ολοθύζοντας μέσα στη νύκτα.

—Δεσποινίς, να πάρε τα δέκα σου φράγκα.. Δε τα θέλω πια σου τα χαρίζω αφού μ' έγκατέλειψες... Χτίρε, δεσποινίς στο καλό?..."

Και ο μικρός καλλιτέχνης άρέσθηκε να πέση ξανηλιμένος μέσα στις άνεμώνες τους μενεξέδες τα ρόδα και τα γαρύφαλλα.

V

Ζή ακόμα σήμερα ζητήσετε τ' όνομά του κι' είναι ένας από τους μεγαλύτερους αγαλιατοποιοούς. Μετάφρασις άπ' τ'ο Γαλλικό

20—4—1924

ΝΙΚΟΣ Γ. ΠΡΕΒΕΔΑΚΙΣ

ΣΕ ΣΕΝΑ

Είσ' όμορφη και τ'ο ξέρεις. "Έχεις άπάνω σου τή δύναμη, τή χάρη αότη την έλευστική που κάθε καρδιά σά μαγνήτης σέρνει και μ'έγωισμό τ'ο ύπερηφανεύεσαι μπροστά στις φιλιάνδες σου. Σκορπάς παντού μαθιές, χαμόγελα κι' ίσως και φιλιιά μόνο και μόνο για να αίστανθης την ύπεροχή σου, μόνο και μόνο για να νοιώσης την υπερηφάνεια πώς όποια καρδιά κι' άν θελήσης μπορείς να τή κάμης δικιά σου, σκλάβα σου. "Έχεις στά χείλη πάντα ζωγραφισμένο τ'ο γλυκό αυτό χαμόγελο που καθ' ένας για πρόκληση τ'ο δρίσκει και που ασυγκίνητο κανένα ν' άφίση δε μπορεί. "Είσαι σκερτσόζα άνεπιτή δευτής και καθενός τ'α βλέμματα α θελάτουτάελκόςειςρίχνειςπαντούκ ρύφιεσπλαγινέσγλυκέσμαθιέ γεμάτες δειψα και πόθο που πάντα καινούργια θήματα σου προσθέτουνε.

Διδεις με λόγια τή καρδιά σου σ' όποιο κι' άν στη ζητήση και μονομιάς ύστερα ξεχνώντας τα φεύγεις μακριά φεύγεις σε άλλη άγκυλιά άφίνοντας τον να ζη στη δυστυχία τ'ο ειλκρινή έρωτα του που μ' α σπλαγγιά τ'ο καταπάτησες. Ζωή σου είναι ή διασκέδαση, ή χαρά, ή απόλαψη σε βάρος κάθε μιάς δυστυχισμένης καρδιάς που μαύρη μοίρα στα πόδια σου ρίχνει. Σκέψις και πόθος σου ένας είναι κάθε καρδιά που θ' άπάντησης μπροστά σου σε

συντρόμια σε στάχτη να μεταβάλλης.

Και διαρκώς στα χέρια κρατώντας αυτό τ'ο πρόχειρο όπλο τήν ώμορφιά σου συνοδεύνη από τήν ύποκριτική άδωότη που τόσο καλά στο πρόσωπό σου ξέρεις κι' άποδίνεις όλο μπροστά προχωρείς, όλο καινούργιες καταστροφές πίσω σ' άφίνεις χωρίς ένας σίχτος, χωρίς μια σκέψη λογική πώς μπορεί και σ' κάποτε μα'ιναρισμένη, άπαυδισμένη από τή ψεύτικη ζωή που τώρα ζης να θελήσης να ζητήσης τή παρογοριά στη πραγματική άγάπη, να σε κάμη λέω να γείνης λίγο πειό μαλακή, λίγο πειό σπλαγγικιά στα δυστυχισμένα τήτά πλάσματα που ή εύχη των στα δίχτυα σου ρίχνει

N. ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗΣ

ΑΗΛΑΩΣΗ

"Η πρώτη έξαμηνιά τελειώνει πια και με μεγάλη μας λύπη—ξ; μάς έπιστραπή να κάμωμε μια παρατήρηση, Δύστυχα μένουν ακόμα μερικοί που δέν πλήρωσαν τή συνδρομή τους. "Ας έννοηθή καλά πώς άν ή κοινωνία μας θέλη ν' άντικατασταθή από ισάξια της μέλη, πρέπει να δοηθήση τήν «'Αθηνά».

Τους λόγους αυτός που μένουν, θερμοπαρακαλούμε να μάς στείλουν όσο τ'ο δυνατό πειό γρήγορα τή συνδρομή τους.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Η ΠΟΙΗ ΣΗ ΜΑΣ ΟΝΕΙΡΑΤΑ

Σάπια, σκεδρά ύφώνονται του Ρήγα τα παλάτια του γκρεμισμού μου φαίνονται στα μάτια καταμεσής αυτών ο Ρήγας στέκει δρόμος μά ποσ' άλλοι θα τσικιστή εις του γκρεμού τ'ο βάθος Κι' είναι σκεδρά παλάτια τ'α όνειρα κι' ή πεθυμιάς ή ασύλληπτες που θ'ε να τσικίζουγκαι και θα γκρεμίζονται σε τα παλάτια μεσ' τ'α άπεράνα, τ'άφάνιαστα

της λησιμονίας τα πλάτια

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

24.3.1924

ΣΤΟ ΦΟΒΟ

Κυβέρνα εσύ, κυβέρνα τους ανθρώπους τους σκλάβους, τους φτωχούς τους άφεντάδες σ' όλης τής γής που στέκεσαι τους τόπους κυβέρνα, Φόβε, με κικου; δρχινάδες.—

Σε σένα ή γνώμες ή καλοκυράδες με τριδιπλες τριχιές σφιχτοδεμένες τ'ο χρόνο τους περνούν, κατλυτάδες

δέν έχεις, και στο κόσμο μπερδεμένες Πίστη, Άγάπη, Νόμοι, Προφητάδες όλα σε σένα κρεμοδύνται— τ'ο ναδ εσύ τ'ο φως σου δίνεις στής λαμπάδες π' άνάφτουν στον άγνωριστό Θεό. "Ισ'ο τραβάς μας άψηλά τα χέρια και τής ματιές μας σέρνεις προς τ' άστέρια!

Γ. Γεωργασάνις

ΣΕΛΗΝΗ

Πλανεύτρα ή άρχόντισσα τες σκοτεινές νυκτιές θαίνεις κέχρι μπρόσφωτη τήν πλάση και φωτίζεις και όμορφιές όνειρευτές και μάγες γοητιές σε δένδρα, πέλαγα, βουνά μαβλίστρα διασκορπίζεις.

Κι' έρωτευμένων τες φυγές, ζωγράφων, ποιητάδων σ' αϊθέριες σφαιρές, μακρονές, και αϊ πλάνες άνεδάζεις, Και σε εικόνες σε ζητούν των τεχνομαστοράδων όταν τον "Ενδυμίωνα στην άγκαλιά σου βάζεις

Σου λείπει όμως ή ζωή, ζεστάδα και μαγνήτης και ή άτομική φωτιά πουχει κάθε πλανήτης λείπει άπ' τες μαγειές σου, λάμψη! ζωφονάδα που άπ' τ'ο φοίβο περνουνε τ'α κτίσματα τ'ο πλάστη Καθρέφτη, έτερόφωτε, κλέφτη, άντανακλάστη μόνο στην επιφάνεια έχεις ψευτολαμπράδα.

21 - 4 - 24

M. Γ-ΟΣ